

Tieliikenteen turvallisuustoiminnan työnjako (LVM 29/2013)

Suomen Liikennelääketieteen yhdistys ry:n lausunto

Suomen Liikennelääketieteen yhdistys ry yhtyy Suomen Lääkäriliiton lausuntoon. Korostamme liikenneturvallisuudessa tutkimustyön merkitystä, mikä edellyttää myös riittävää rahoitusta.

Selvitysmies Matti Roineen esityksen **kohdan 5.3 kahdesta mallista olemme ensimmäisen vaihtoehdon kannalla**, jossa nykyistä toimintamallia kehitetään korjaten samalla LVM:n esteellisyysseikat.

Tutkimustyön ja liikenneturvallisuuden kehittämiseksi on tärkeää kuulla eri alojen asiantuntijoita huomioiden erityisesti se tosiasia, että valtaosa onnettomuuksista johtuu inhimillisistä tekijöistä. STM:n toimesta on valmisteltu vuoden 2013 aikana iäkkäiden laajennettu terveystarkastus ja STM on valmistanut lääkäreille ajoterveysohjeet, jotka on julkaistu kesäkuussa 2013. STM:n roolia ja **STM:n ja LVM:n hallinnonalojen päällekkäisyydet on poistettava**. Koska **yli 90% liikenneonnettomuuksista johtuu inhimillisistä tekijöistä tulisi STM:n roolia ja resursseja harkita kasvatettavaksi**. Myös tutkimustyössä tulee panostaa enemmän ihmisen toimintakykyyn ja siihen vaikuttaviin tekijöihin (korkeammat aivotoiminnot, kuljettajan vireystaso ja väsymys, lääkkeiden ja alkoholin vaikutus, sairauksien vaikutus). Myös nämä liittyvät läheisesti STM:n toimintaan.

Ajokyvyn arviointiin tarvittavat resurssit tulevat kasvamaan jo lähitulevaisuudessa väestön ikääntyessä. Ajokyvyn arviointi on järkevintä toteuttaa potilaan tuntevien lääkäreiden toimesta **perusterveydenhuollossa ja työterveyshuollossa**. Ongelmatapauksissa voidaan konsultoida erikoislääkäreitä (neurologit, kardiologit, geriatri, psykiatri, unilääketieteen asiantuntijat, silmätautien erikoislääkärit jne), joilla on asiantuntemusta myös liikennelääketieteestä. Perusterveyden ja työterveyshuollon lääkäreille tulee järjestää koulutusta. **Koulutusta voivat järjestää esimerkiksi Suomen Liikennelääketieteen yhdistys ry, Suomen Lääkäriliitto, Trafi, Helsingin yliopisto sekä muut asiantuntijatahot**. On selvää, ettei pelkästään julkinen sektori tule selviämään ilman lisäpanostusta tästä tehtävästä. Koska toisaalta **moottoriajoneuvolla ajaminen ei ole "saavutettu etu" eikä ajoterveyden arvioinneilla tule rasittaa lisää julkista sektoria, jolla on jo nyt runsaasti velvoitteita ja jonka kustannukset rasittavat kuntia**. Toisaalta myöskään Liikenneturvan tehtävänä ei ole ollut ajoterveystarkastusten käytännön arviointi. Tältä osin huomioitaneen tulevaisuudessa nykyistä paremmin myös kolmas sektorin ja yksityisten palvelujen tuottajien tarjoamat resurssit asetettujen laatuvaatimusten mukaisesti. Osana tutkimustyötä tulee huomioida myös laadunvarmistus ja arviointityö. Tähän liittyen saattaisi olla myös järkevää suorittaa esimerkiksi **kansainvälinen liikenneturvallisuuden arviointi (audit)** Suomessa. Siitä olisi todennäköisesti hyötyä ennen kuin lopullisia ratkaisuja tehdään. Ulkopuolisella eri tahojen asiantuntija-arvio (audit) olisi mielestämme merkittävä lisä Matti Roineen selvitystyölle.

Kunnioittaen

Markku Partinen
LKT, professori, Tutkimusjohtaja
Puheenjohtaja, Suomen Liikennelääketieteen yhdistys ry